

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžo/65/2013
Identifikačné číslo spisu:	6012201210
Dátum vydania rozhodnutia:	27.01.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Morava
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:6012201210.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Moravu a členiek senátu JUDr. Jarmily Urbancovej a JUDr. Petry Príbělskej, PhD., v právnej veci žalobkyne Ing. M. Y., bytom Y., právne zast. JUDr. Jurajom Takáčom, advokátom, so sídlom Horná 51, Banská Bystrica, proti žalovanému Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Banskej Bystrici, so sídlom Nám. Ľ. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1/2012/03608-2 zo dňa 17. septembra 2012, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 24S/136/2012-35 zo dňa 27. marca 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. marca 2013, č.k. 24S/136/2012-35, m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného zo 17. septembra 2012, č. 1/2012/03608-2, z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania vo výške 132 € do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1/2012/03608-2 zo dňa 17. septembra 2012, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie ObÚD vo Zvolene č. 7/2012/02190-6 zo dňa 13.7.2012 vo veci uloženej pokuty vo výške 166,- € za správny delikt podľa ust. § 107 ods. 2 písm. c/ zák.č. 725/2004 Z.z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zák.č. 725/2004 Z.z.) z dôvodu, že ako prevádzkovateľka osobného motorového vozidla značky FORD KA ev.č. A. si nesplnila povinnosť vyplývajúcu z ust. § 50 ods. 1 cit. zákona a nepodrobila sa podľa § 47 ods. 1 písm. b/ vyhl. 578/2006 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o niektorých ustanoveniach zák.č. 725/2004 s týmto motorovým vozidlom technickej kontrole v pravidelnej periodicite 2 rokov.

Krajský súd v Banskej Bystrici posudzujúc správnosť záverov správnych orgánov pri svojom

rozhodovaní vychádzal z ustanovení § 50 a § 107 ods. 2 písm. c/ zák.č. 725/2004 Z.z a § 47 ods. 1 písm. b/ vyhl. č. 578/2006 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o niektorých ustanoveniach z. č. 725/2004 a dospel k záveru, že sa stotožnil so skutkovými zisteniami správneho orgánu, tak i s jeho právnym záverom a rozhodnutie a postup správneho orgánov sú v súlade so zákonom.

Krajský súd uviedol, že bolo nesporne preukázané, že správny orgán v konaní správne vyvodil zodpovednosť žalobkyne za nesplnenie povinnosti vyplývajúcej z cit. zákona a taktiež i správne určil sankciu a jej výšku. Konštatoval, že zákon v žiadnom zo svojich ustanovení nepozná deliberáciu zodpovednosti, túto charakterizuje ako zodpovednosť objektívnu za nesplnenie stanovených povinností. Uviedol, že v konaní bolo preukázané, že žalobkyňa mala svoje motorové vozidlo evidované, a teda sa považuje za vozidlo, ktoré je v prevádzke na pozemných komunikáciách bez ohľadu na to, či na ňom žalobkyňa jazdila, alebo nie. Ďalej krajský súd uviedol, že práceneschopnosť žalobkyne taktiež nie je dôvodom na zbavenie sa zodpovednosti, pretože zákon takúto možnosť nepozná a preto podľa jeho názoru je na každom prevádzkovateľovi, aby si zabezpečil i v prípade vlastnej neschopnosti túto technickú kontrolu, či už rodinným príslušníkom, známym alebo na základe splnomocnenia inej osobe.

Krajský súd zdôraznil, že nie je možné akceptovať výklad a interpretáciu, či už Ústavy SR, Trestného zákona alebo i jednotlivých ustanovení zák.č. 725/2004 Z.z., tak ako to uviedla žalobkyňa vo svojej žalobe. Ďalej vyzdvihol, že z.č. 725/2004 Z.z. je lex specialis hmotnoprávnej povahy, ktorý stanovuje povinnosti prevádzkovateľom cestných vozidiel a v prípade ich nesplnenia určuje i sankcie, nie je preto daný dôvod subsidiárne vychádzať z ustanovení Trestného zákona. Dodal, že procesne sa postupuje podľa ustanovení Správneho poriadku. Krajský súd neakceptoval ani tvrdenia žalobkyne pokiaľ ide o dvojité trestanie, resp. rozporupnosť medzi pokutami uloženými policajnými orgánmi pri cestnej kontrole v zmysle priestupkového zákona a sankciami uloženými v zmysle zák.č. 725/2004 Z.z. Uviedol, že v prípade ak policajná kontrola zistí, že vodič nemá platnú technickú kontrolu, je dôvodom na uloženie pokuty za priestupok podľa § 4 ods. 1 zák.č. 8/2009 Z.z. To však neznamená, že takýto vodič ako prevádzkovateľ motorového vozidla nemôže byť sankcionovaný za nesplnenie povinností v lehote podrobiť vozidlo technickej kontrole. Na záver uviedol, že rozdielnosť výšky uloženia obidvoch pokút nemá žiaden vplyv na posudzovanie zodpovednosti vodiča ako účastníka cestnej premávky a prevádzkovateľa alebo vlastníka motorového vozidla.

O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 250k OSP tak, že neúspešnej žalobkyni náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa žiadajúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného a vec mu vráti na ďalšie konanie. Žalobkyňa namietala, že rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 24S/136/2012-35 zo dňa 27. marca 2013, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 205 ods. 2 písm. f/ OSP, t.j. má vadu, ktorá spočíva v neaplikovaní relevantného právneho predpisu pri posudzovaní správneho deliktu. Krajský súd podľa jej názoru rozhodol v rozpore s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu SR (napr. rozhodnutie NS SR, sp.zn. 8Sžo/147/2008, 6Sžo/7/2012, 8Sžo/57/2008, 8Sž/18/2011), pričom odklon od tejto judikatúry nevysvetlil a tým došlo k porušeniu princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, a tým i k porušeniu zásady právnej istoty, t.j. rozhodnutie súdu má vadu podľa § 205 ods. 2 písm. b/ OSP. Žalobkyňa namietala postup krajského súdu, ktorý podľa jej názoru odmietol aplikovať zák.č. 300/2005 Z.z., konkrétne ust. § 40 TZ a ust. § 15 TZ a § 17 TZ. Uviedla, že aplikácia týchto ustanovení TZ mala pritom zásadný vplyv na obsah rozhodnutia správneho orgánu. Opätovne uviedla, že z dôvodu vis maior nepodrobila osobné motorové vozidlo, ktoré nie je v premávke na pozemných komunikáciách, včas technickej kontrole. Na podporu svojich tvrdení poukázala napr. na rozhodnutie Obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Brezne č. 3/2011/00876-003.

Žalobkyňa nesúhlasí s tvrdením prvostupňového súdu, podľa ktorého, ak je osobné motorové vozidlo evidované, má jeho prevádzkovateľ vždy povinnosť podrobiť ho technickej kontrole. Žalobkyňa uviedla, že z odôvodnenia krajského súdu nevyplýva, na základe čoho súd k takému záveru dospel, t.j.

rozhodnutie súdu je nedostatočne odôvodnené. Podľa jej názoru, v zmysle § 21 ods. 1 písm. b/ bod 1 zákona č. 725/2004 Z.z., je upravená povinnosť prevádzkovateľa motorového vozidla vykonať technickú kontrolu motorového vozidla len za situácie, že motorové vozidlo je v premávke na pozemných komunikáciách. Aj napriek skutočnosti, že pojem „premávka na pozemných komunikáciách“ nie je špecifikovaný v zákone č. 725/2004 Z.z. ani v inom právnom predpise, žalobkyňa zastáva názor, že je v zhode s gramatickým výkladom tohto pojmu aj účelový a logický výklad. Na základe uvedeného je žalobkyňa toho názoru, že je zrejmé, že objektívna stránka protiprávneho konania v danom prípade nebola naplnená, keďže s predmetným motorovým vozidlom nejazdila vzhľadom na jej zdravotný stav. Na záver uviedla, že nesúhlasí s tvrdením krajského súdu, že mala tretiu osobu poveriť vykonaním technickej kontroly. Je toho názoru, že úmyslom zákonodarcu rozhodne nebolo nútiť prevádzkovateľov vozidiel, aby v ťažkej životnej situácii zverovali svoje vozidlá tretím osobám bez existencie zákonnej možnosti zbaviť sa zodpovednosti za škodu spôsobenú týmito tretími osobami a uviedla, že neexistuje podnikateľský subjekt, ktorého živnosťou je odvoz motorového vozidla do stanice technickej kontroly a jeho podrobenie technickej kontrole. Žalobkyňa zároveň požiadala o priznanie náhrady trov konania.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 11.11.2013 na odvolanie žalobcu uviedol, že rozhodnutie krajského súdu vychádza zo správneho právneho posúdenia veci a navrhol preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť. Poukázal na skutočnosť, že pri prejednávaní správneho deliktu sa aplikoval zákon č. 725/2004 Z.z. a Správny poriadok, nemal preto povinnosť ani dôvod rozhodnúť podľa ustanovení Trestného zákona, lebo na rozhodovanie podľa Trestného zákona nemá zákonom stanovenú kompetenciu. Žalovaný poukázal na to, že v danom prípade si žalobkyňa ako prevádzkovateľka osobného motorového vozidla nezabezpečila v prípade neprítomnosti (plánovanej alebo neplánovanej) vykonanie pravidelnej technickej kontroly.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania (§ 246c ods.1 prvá veta OSP a § 212 ods. 1 OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk , www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb, alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

V prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu, súd postupuje podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti OSP (§ 247 ods. 1 OSP).

Podľa § 250j ods. 3 súd zruší napadnuté rozhodnutie správneho orgánu a podľa okolností aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a vráti vec žalovanému správnomu orgánu na ďalšie konanie, ak bolo rozhodnutie vydané na základe neúčinného právneho predpisu, ak rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov alebo rozhodnutie je nepreskúmateľné pre neúplnosť spisov správneho orgánu alebo z dôvodu, že spisy neboli predložené. Súd zruší rozhodnutie správneho orgánu a konanie zastaví, ak rozhodnutie vydal orgán, ktorý na to nebol podľa zákona oprávnený. Rozsahom a dôvodmi žaloby v týchto prípadoch nie je súd viazaný.

Podľa § 50 ods. 1 zák.č. 725/2004 Z.z., v lehote od šiestich mesiacov do štyroch rokov podlieha technickej kontrole pravidelnej vozidlo, ktoré je evidované v Slovenskej republike, a nie je dočasne vyradené z evidencie podľa osobitného predpisu^{28a}) a jednotlivo dovezené vozidlo z členského štátu alebo iného zmluvného štátu podľa § 16a, ktoré nemá platný doklad o vykonaní technickej kontroly,

pred jeho prihlásením do evidencie vozidiel v Slovenskej republike a jednotlivo dovezené motorové vozidlo z tretieho štátu podľa § 16b pred jeho prihlásením do evidencie vozidiel v Slovenskej republike a opätovne schvaľované vozidlo podľa § 16d. Lehoty technických kontrol pravidelných pre jednotlivé kategórie vozidiel ustanoví všeobecne záväzný právny predpis vydaný na vykonanie tohto zákona.

Podľa § 107 ods. 2 písm. c/ z. č. 725/2004 Z.z., pokutu 166 eur uloží obvodný úrad tomu, kto nepodrobil vozidlo v ustanovenej lehote technickej kontrole pravidelnej podľa § 50 ods. 1; pokuta sa uloží za každé vozidlo.

Podľa § 47 ods. 1 písm. b/ vyhl. č. 578/2006 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o niektorých ust. z.č. 725/2004 Z.z., technickej kontrole pravidelnej podlieha vozidlo kategórie L3e, L4e, L5e, L6e, L7e, M1, N1, O1 a O2 v lehote štyroch rokov po jeho prvom prihlásení do evidencie a potom periodicky v dvojročných lehotách.

Základným cieľom konania v správnom súdnictve podľa piatej časti druhej hlavy OSP (v rámci ktorého bolo vydaný aj napadnutý rozsudok krajského súdu) je preskúmať „zákonnosť“ postupov a rozhodnutí orgánov verejnej správy. Úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov pri zisťovaní skutkového stavu, ale len preskúmať „zákonnosť“ ich rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Inými slovami povedané, treba vziať do úvahy, že správny súd „nie je súdom skutkovým“, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj Najvyšší súd), preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a konania im predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Podľa názoru Najvyššieho súdu v zmysle článku 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, musí byť výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných predpisov v súlade ústavou Slovenskej republiky a súčasne v zmysle článku 154c ods. 1 Ústavy slovenskej republiky, majú príslušné medzinárodné zmluvy vrátane dohovoru prednosť pred zákonmi, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd. Z tejto súvislosti citovaných ustanovení vyplýva že európsky dohovor aj judikatúra naň sa vzťahujúca, predstavujú pre vnútroštátne orgány aplikácie práva záväzné výkladové smernice pre výklad a uplatňovanie zákonnej úpravy jednotlivých komponentov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v 7. časti druhej hlavy Ústavy slovenskej republiky, a tým normujú rámec, v ktorom je pred týmito orgánmi možné domáhať sa rešpektovania jednotlivých aspektov práva na spravodlivý proces. Uloženie pokuty je administratívno-procesnou sankciou pre účely vymáhania určitej procesnej povinnosti, a preto je súčasne ja aktom donucovacej povahy. Pokuty ukladané správnymi orgánmi súd okrem toho svojou povahou všeobecne spôsobilé zasiahnuť zo základných práv príslušného subjektu.

V zmysle judikatúry európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu Slovenskej republiky, treba pojmy „trestné obvinenie“ a práva alebo záväzky občianskej povahy vymedzujúce rozsah aplikovateľnosti článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru vykladať autonómne od ich definovania vo vnútroštátnom právnom poriadku členských štátov. (III. ÚS 231/2010-38).

Európsky súd pre ľudské práva, viackrát judikoval že administratívne sankcionovanie má trestnoprávny charakter, čiže pri nedostatku osobitnej zákonnej úpravy je potrebné analogicky vychádzať z Trestného zákona, a aj tu treba mať na zreteli primeranosť jeho použitia.

Právna náuka označuje okolností ktoré spôsobia že konanie ktoré formálne naplní skutkovú podstatu

trestného činu (analogicky správneho deliktu nie je protiprávny, ako okolnosti vylučujúce protiprávnosť. Na rozdiel od trestného zákona nie sú okolnosti vylučujúce protiprávnosť v právnej úprave správnych deliktov výslovne upravené. Ich uplatnenie vyplýva zo všeobecných právnych princípov. Právne normy buď výslovne označujú okolnosti vylučujúce protiprávnosť, alebo je nutné odvodiť ich výkladom príslušných ustanovení zvláštnych zákonov. Správnym deliktom preto nemôže byť konanie ktoré sa síce po formálnej stránke podoba správne deliktu, ale nie je tu protiprávnosť. Keď ako okolnosti vylučujúce protiprávnosť, sa v trestnom konaní rešpektujú krajná núdza a nutná obrana, ktoré mimo iných dôsledkov, oprávňujú ich použitie aj na ochranu zdravia dotknutej osoby, analogicky skutočnosť, že žalobkyňa bola v čase ukončenia lehoty na kontrolu technického stavu vozidla v nemocničnom pošetrení po dobu troch týždňov, pričom je v konkrétnom prípade je zrejme nepochybná opodstatnenosť liečenia nemocničnou formou, je vylúčené, aby sa administratívna sankcia ukladala za takýto výsledok vzniknutý vyššou mocou, (vonkajšou objektívne neodvratiteľnou náhodou). Takéto prípady nie je možné do objektívnej zodpovednosti zahrnúť a pokiaľ by zákonodarcu chcel umožniť ukladanie sankcií podľa takéhoto princípu absolútnej zodpovednosti za výsledok musel by to v zákone výslovne stanoviť (napr. § 421a ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Nie je možné v žiadnom prípade súhlasiť s argumentáciou žalovaného, že zákon č. 725/2004 Z.z. o podmienkach prevádzky vozidiel premávke na pozemných komunikáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení, spolu s vykonávacou vyhláškou číslo 578/2000 6 Z.z. Tvorí ucelenú právnu normu, ktorá vylučuje aplikáciu princípov Trestného zákona v zmysle stanoviska európskeho súdu pre ľudské práva, nakoľko ale konštatovanie o takejto ucelenosti právneho predpisu by tento musel vykazovať samostatnú komplexne upravenú hmotnoprávnú a s tým v súvislosti aj procesnú účasť, čo v tomto prípade nie je dané, a navyše § 109 ods. 1 citovaného zákona pri procesnom postupe odkazuje konajúci správny orgán priamo na Správny poriadok. V celom citovanom zákone sa nenachádza žiadna právna úprava, ktorá by nasvedčovala úmyslu zákonodarcu upraviť, alebo vylúčiť osobitným spôsobom okolnosti ktoré vylučujú protiprávnosť.

Vzhľadom na vyššie uvedené, Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, podľa § 250ja ods. 3 veta prvá O.s.p. zmenil tak, že rozhodnutia žalovaného, ako aj rozhodnutie ObÚD vo Zvolene č. 7/2012/20190-6 zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

Správny orgán v ďalšom konaní je viazaný právnym názorom Najvyššieho súdu (§ 250ja ods. 4 O.s.p.). Len s prihliadnutím na tento právny názor, môže byť náležité zistený skutkový stav veci a dodržané základné princípy správneho trestania, včítane princípov ústavných, ako aj princíp právneho štátu, práva na spravodlivý proces, ako aj zásadu rovnosti. Správny orgán v ďalšom konaní v skutkových okolnostiach posúdi, či žalobkyňa v dôsledku svojho zdravotného stavu bola v situácii, keď s ohľadom na svoje možnosti nebola schopná splniť si povinnosti vyplývajúce zo zákona, či lehota v ktorej dodatočne úkony mala urobiť bola primeraná alebo nie prípadne či obdobie, v ktorom žalobkyňa nekonala po skončení hospitalizácie, alebo liečenia je primeraná pre vykonanie tejto povinnosti s ohľadom na okolnosti prípadu a stav žalobkyne.

O náhrade trov konania najvyšší súd rozhodol podľa § 224 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250k ods. 1 OSP § 151 ods. 1 a 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP tak, že v súdnom konaní úspešnému žalobcovi, priznal ich náhradu v celkovej sume 132 € za poplatok za návrh a odvolanie. Trovy právneho zastúpenia Najvyšší súd nepriznal, nakoľko neboli vyčíslené

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.